Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Lausunto

10.10.2022

Neuvotteleva virkamies Jukka Tukia

Eduskunta
Hallintovaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle arpajaislain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta - HE 150/2022 vp

Hallintovaliokunta on pyytänyt sisäministeriön asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi arpajaislain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta (HE 150/2022 vp). Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi 1.1.2022 voimaan tulleen lain (1284/2021) voimaantulosäännöstä siten, että pelipisteissä tapahtuvaan rahapelaamiseen sovelletaan pakollista tunnistautumista koskevaa sääntelyä 1.7.2023 lukien. Laki on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2023.

Käytännössä muutos koskisi asiamiespelipisteissä (ml. raviradat) pelattavia Veikkaus Oy:n kuponkipelejä. Kuponkipeleillä tarkoitetaan veikkaus-, vedonlyönti- ja totopelejä, joiden myynti tapahtuu Veikkaus Oy:n myyntipäätteellä. Muutettavaksi ehdotetun voimaantulosäännöksen mukaan pelipisteiden kuponkipelaamisessa pakollinen tunnistautuminen oli tarkoitus ottaa käyttöön viimeistään 1.1.2023. Säännöksen soveltamisen aloittamista ehdotetaan siirrettäväksi puolella vuodella, koska pakollinen tunnistautuminen on suunniteltu toteutettavaksi Veikkaus Oy:n uusilla myyntipäätelaitteilla. Veikkaus Oy:n mukaan globaalin komponenttipulan johdosta uudet myyntipäätelaitteet eivät valmistu ajoissa eivätkä ne ole käyttöön otettavissa voimassa olevan lain edellyttämässä aikataulussa. Niin sanottujen raaputusarpojen osalta pakolliseen tunnistautumiseen siirrytään alkuperäisen lailla säädetyn aikataulun mukaisesti viimeistään 1.1.2024. Muilta osin pakollinen tunnistautuminen on jo tullut voimaan 1.1.2022.

Vaikka pakollisen tunnistautumisen aloittamista ehdotetaan säännöksessä myöhennettäväksi puolella vuodella, Veikkaus Oy:n pyrkimyksenä on kuitenkin ottaa se käyttöön kuponkipelaamisessa heti, kun uudet myyntipäätteet ovat käytettävissä. Uusia myyntipäätteitä koskeva viivästys on jäämässä lyhyeksi ja siksi esityksessä ei ole tarkasteltu vaihtoehtoa, jossa kuponkipelien pakolliseen tunnistautumiseen siirryttäisiin vaihtoehtoisin teknisin ratkaisuin.

Pakollisesta tunnistautumisesta

Arpajaislain uudistuksessa haittojen torjuntaa tehostettiin muun ohella pakollisella tunnistautumisella, joka laajennettiin kaikkeen rahapelaamiseen. Tunnistautunut pelaaminen mahdollistaa viranomaiselle, Veikkaus Oy:lle ja pelaajalle itselleen erilaisten rajoitusten, peliestojen ja muiden pelaamisen hallinnan välineiden asettamisen sekä oman pelaamisen kulutuksen seurannan. Siir-

tyminen pakolliseen tunnistautumiseen on arvioitu olevan yksi tehokkaimmista keinoista rahapelihaittojen ehkäisemisessä ja vähentämisessä. Tunnistautunut pelaaminen lisää myös käytettävissä olevan pelidatan määrää, jota arpajaislain uudistamisen yhteydessä hyväksyttyjen säännösten mukaisesti voidaan käyttää pelihaittojen torjuntaan tähtäävissä toimenpiteissä sekä viranomaisessa että Veikkaus Oy:ssä.

Esityksen vaikutuksista

Rahapelihaittojen ehkäisemisen ja vähentämisen kannalta tunnistautuneen pelaamisen siirtymisen negatiivisia vaikutuksia vähentää se, että kuponkipelaamisessa on pääosin kyse vähäriskisestä pelaamisesta vedonlyöntipelaamista ja osaa totopelaamisesta lukuun ottamatta. Lisäksi veikkaus- ja vedonlyöntipelaamisen myyntiin tarkoitetulla vanhentuvalla myyntipäätteellä pelattaessa pelaajan on mahdollisuus tunnistautua vapaaehtoisesti. Tällöin pelaaminen on Veikkaus Oy:n helmikuussa 2022 omaehtoisesti käyttöönottaman 15 000 euron enimmäisvuositappiorajan piirissä ja pelaaja pystyy myös seuraamaan pelikulutustaan Veikkaus Oy:n sähköisessä palvelussa. Sen sijaan vanhentuviin totopelien myyntipäätteisiin ei ole Veikkaus Oy:n mukaan rakennettavissa tunnistautuneen pelaamisen mahdollistavaa ominaisuutta ja tunnistautunut totopelaaminen edellyttää siten uusia myyntilaitepäätteitä.

Sosiaali- ja terveysministeriön ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen mahdollisuudet saada tietoa arpajaislain 54 ja 55 §:n mukaisesti pelipisteissä tapahtuvan kuponkipelaamisen osalta myöhentyisi voimaantuloajan pidentämisen ajalta siltä osin kuin pelaaminen tapahtuisi tunnistautumatta. Tämä vaikuttaisi jonkin verran sosiaali- ja terveysministeriön sekä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kykyyn hoitaa arpajaislain 52 §:ssä säädettyä tehtävää. Epäselvyys pakollisen tunnistautuneen pelaamisen käyttöönoton ajankohdasta voi myös vaikeuttaa tulevien tutkimusten suunnittelua ja arpajaislain vaikutusten arviointia.